

عنوان مقاله:

بررسی نقش های ترغیبی در غزلیات حافظ بر اساس الگوی ارتباطی یاکوبسن

محل انتشار:

نهمین همایش ملی پژوهش های زبان و ادبیات فارسی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسنده:

شهین قاسمی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشکده علوم انسانی، واحداهواز، دانشگاه آزاد اسلامی

خلاصه مقاله:

رومن یاکوبسن (1896 - 1982) از برجسته ترین نظریه پردازان فرمالیسم روسی در نظریه الگوی ارتباطی خویش اعلام نمود که هرگونه ارتباط کلامی بین راوی و روایت شنو (مخاطب) بر وجود شش عامل: فرستنده، گیرنده، مجرای ارتباطی، تماس، رمز و موضوع استوار است. علاوه بر این وی تاکید می کند که هر یک از شش عامل نام برده، تعیین کننده نقش متفاوتی از زبان است و گاه در یک پیام زبانی چندین نقش وجود دارد. یکی از نقش های زبانی در الگوی اخیر، نقش ترغیبی است. جهت گیری پیام در نقش ترغیبی به سوی مخاطب است و گوینده می کوشد تا با کاربرد جمله های امرونهی و منادا با مخاطب ارتباط برقرار کند. براین باوریم که در غزلیات حافظ به عنوان گونه ای متن دارای ارتباط کلامی، با تکیه بر الگوی یاکوبسن سه نقش ترغیبی در محورهای، پیام، درونمایه و مخاطب به چشم میخورد به گونه ای که در ورای هر یک از محورهای نام برده، شاعر با استفاده از ابزارهای زبانی به ترغیب پیامی در مخاطب میپردازد. مقاله حاضر به شیوه توصیفی- تحلیلی و با بهره گیری از منابع کتابخانه ای به بررسی نقش ترغیبی و محورهای آن در غزلیات حافظ بر اساس نظریه ارتباطی یاکوبسن میپردازد. نتایج پژوهش حاضر نشان میدهد که درونمایه های نقش ترغیبی در غزلیات حافظ در سه محور: دینی، اجتماعی و فرهنگی نمود یافته است و شاعر در پس این نقشها به ترغیب موضوعاتی چون: ترک دنیا، دوری از ریا و شادمانی میپردازد.

کلمات کلیدی:

مدل ارتباطی، نقش ترغیبی، مخاطب، حافظ، یاکوبسن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/829260>

